

Vorbereide mondelinge presentaties in de lerarenopleiding. Een kijkwijzer voor de opleiders

1 december 2004

Auteur: Lieve Verheyden

Volume: 34

Nummer: 2

Pagina's: 21-33

Documenten

- [vonk_jrg34_017.pdf](#)

21 voorbereide mondelinge presentaties in de lerarenopleiding een kijkwijzer voor de opleiders lieve verheyden in de loop van hun opleiding moeten studenten van de lerarenopleiding meer dan eens een mondelinge presentatie houden die opdracht kan passen binnen om het even welk opleidingsonderdeel en kan dus over om het even welk aan onderwijs gerelateerd onderwerp gaan de betrokken opleiders beoordelen dergelijke presentaties in eerste instantie naar de inhoud maar afhankelijk van hun eigen gevoeligheden integreren zij in hun beoordeling ook een cijfer voor de wijze waar op de student zijn inhoud overbrengt met andere woorden voor de vorm dat gebeurt al dan niet bewust en of al dan niet expliciet de concrete praktijk leert dat er bij het voorbereiden en beoordelen van mondelinge presentaties een en ander mis kan lopen zo blijkt bijvoorbeeld dat verschillende beoordelaars zich op uiteen lopende criteria richten om de kwaliteit van de vorm voor zichzelf en voor de student in kaart te brengen ook het gewicht dat zij aan vormelijke onvolkomenheden toekennen varieert sterk et een kijkwijzer voorbereide mondeling presenteren mondelinge presentatie die een taalcompetentie van de door de opleiding heen door leraar alle opleiders gebruikt wordt kan dit soort valkuilen verme den worden de ervaring leert mondelinge presentaties houden behoort dat er ook op andere fronten tot die deelverzameling van competenties binnen de opleiding winst gemaakt wordt die zowel in de opleiding zelf als in het de kijkwijzer voorbereide mondelinge pre beroepsleven van een leerkracht heel vaak sentatie is om dezelfde redenen ook goed aangesproken worden in de opleiding bruikbaar in andere hogeschoolopleidingen wordt zeker ook om die redenen geregeld en in de laatste jaren van het secundair voor mondelinge presentaties gekozen onderwijs zelfs zonder al te veel aanpassin mondelinge taalvaardigheden zijn nu een gen maal erg belangrijk voor een aankomend leraar en ook het luikje uitzetten presenteren is eigenlijk een basisvaardigheid binnen het beroep in dertien doelen in een december 2004 nummer 2 34e jaargang 22

dozijn formuleren paus e a 2003 monde stelling heb je deze bron vergeleken met linge presentatievaardigheid zowel binnen wat die bron vertelt wat zijn je praktijk-erva het domein de leraar in interactie met zijn ringen komen die ervaringen overeen met leerlingen als binnen het domein de leraar wat je gelezen hebt en-zovoort in interactie met volwassenen in en rond de school binnen het eerste domein lezen we tijdens diezelfde begeleidingsmomenten als doelstelling 5 de leraar kan een uiteen gaat gewoonlijk heel wat minder aandacht zetting geven om te informeren activeren of naar de wijze van presenteren naar de cri overtuigen op verschillende manieren hij teria waaraan de presentatie moet voldoen kan daarbij flexibel gebruik maken van een en of naar hulpmiddelen of opstapjes om effectieve ondersteuning in schrift en beeld aan die criteria te beantwoorden misschien binnen het tweede domein wordt doelstel vertrouwen collega s opleiders blindelings ling 10 als volgt geformuleerd de leraar op elkaar of op de collega taal communica kan een presentatie op verschillende manie tie of misschien gaan opleiders ervan uit ren houden voor volwassen gesprekspart dat studenten die vaardigheid al tijdens hun ners over klas en schoolcontext hij maakt vooropleiding verworven zouden moeten flexibel gebruik van effectieve ondersteuning hebben suppose connu met andere woor in schrift en beeld den in feedback verslagen of tijdens feedback gesprekken duiken echter andere mecha mondeling presenteren nismen op de opleider wil zich misschien suppose connu wel toespitsen op inhoudelijke aspecten van de presentatie maar krijgt die vaak niet nogal wat zelfstandige taken van leraren geisoleerd van vormelijke eigenaardigheden in opleiding worden gedeeltelijk geevalu zo sluipen er in het gesprek ongewild ook eerd via een mondelinge presentatie de uitspraken en commentaren over de vorm student spit tijdens zelfstandig werktijd een jammer genoeg zijn dat losse opmerkin bepaald onderwerp uit zijn bevindingen gen ze passen niet in een groter en geor presenteert hij een tijd later aan de hele dend geheel van vormelijke criteria wie klasgroep en de opleider goed luistert hoort bovendien al snel de in kwestie dat presenta persoonlijke gevoeligheden van de concrete een gemeen tiemoment vormt gedeel opleider doorklinken zo vindt de ene oplei schappelijk telijk de basis voor de der een streekaccentloze taal een must de gedragen visie beoordeling van de taak andere vindt het belangrijk dat de spreker rond mondelinge door de opleider zijn publiek kan boeien een derde hecht presentatie vooral belang aan de materiele organisatie vaardig heid is niet meestal spitst de begelei en aan het gebruik van media geexpliciteerd ding van die opleider zich tijdens de voorbereidings het is duidelijk dat studenten op het vlak fase voornamelijk toe op van mondelinge presentaties nogal eens in de inhoud van de taak het onderwerp als de kou blijven staan dus danig heb je die bronnen gelezen en er is vaak geen houvast qua criteria en verwerkt welke deelvragen kun je formule evenmin qua norm de dubbele vraag ren met welke argumenten staaf je deze hoe goed moet ik scoren op welke 34e jaargang nummer 2 december 2004 23 aandachtspunten wordt niet beant wanneer opleiders als team een kijkwijzer woord voorbereide mondelinge presentatie han een leerlijn mondelinge presentatie is teren bieden ze studenten bijgevolg steeds meestal niet voorhanden hoe goed weer hetzelfde geheel van rubrieken aan moet ik op dit of dat ogenblik van de kijken ze door eenzelfde bril

naar de prestatie opleiding scores op welke aandachtspunten van studenten en schatten die op een punten blijft onbeantwoord gelijke manier in en geven ze feedback een gemeenschappelijk gedragen visie vanuit eenzelfde bekend rond taalvaardigheid meer bepaald kader zelfde structuur mondelinge presentatievaardigheid is zelfde begrippen over het aandeel niet geëxpliciteerd van de vorm in het de objectiviteit in de beoordeling van de de studenten van hun geheel van de presentaties op vormelijk vlak is niet kant ervaren een kijkwijzer presentatie zijn er gegarandeerd zover als start en voorloper geen duidelijke over het aandeel van de vorm in het pig eindpunt van hun richtlijnen geheel van de presentatie zijn er geen eigen leerproces op dat duidelijke richtlijnen vlak hij biedt houvast voor een inschatting van studenten voelen dat subjectiviteit troef is zichzelf wat deze complexe vaardigheid het risico is dus erg groot dat ze nog amper betreft hij levert hen de aandachtspunten streven naar meer en beter omdat ze niet aan waarop ze hun inspanningen tot meer weten waar en hoe te beginnen en beter moeten afstemmen hij maakt het mogelijk om constructief met feedback om te gaan en hij vertelt hen ook wanneer hun vaardigheid het niveau van voldoende of een kijkwijzer als start zeer goed bereikt heeft en eindpunt een aantal van de vastgestelde tekortkomingen de kijkwijzer voorbereide mingen met betrekking tot een objectieve evaluatie van mondelinge presentaties kan mondelinge presentatie verholpen worden wanneer men door de opleiding heen werkt met een kijkwijzer de concrete kijkwijzer voorbereide mondelinge presentatie zo n linge presentatie die in dit artikel voor kijkwijzer bestaat enerzijds uit een gestructureerd gesteld wordt is het product van een tureed geheel van aandachtspunten of criteria samenwerking tussen de leraar en opleiding tera die bij elke mondelinge presentatie van de katholieke hoge passen daarnaast wordt voor verschillende school leuven en het beoordelingsniveaus geëxpliciteerd waar steunpunt 2 van de aan de presentatie per rubriek deelgroep kuleuven de publicatie de studenten met aandachtspunten of concrete criteria een alternatieve kijk op ervaren een moet voldoen tot slot biedt een kijkwijzer evaluatie van petegem kijkwijzer als start ook houvast bij de berekening van het aan vanhoof 2002 vormde en voorlopig deel van de vormelijke aspecten in het een belangrijke inspiratie eindpunt van hun geheel van de presentatie bron eigen leerproces december 2004 nummer 2 34e jaargang 24 als bijlage is het document volledig opgenomen in de verrekening krijgen de vier rubrieken men een gelijk gewicht na optelling van de vier bijlage 1 kernachtige typering geeft beoordelingen krijgt de student bijgevolg een beknopt overzicht van rubrieken en een resultaat tussen 8 en 8 de tabel in schaalwaarden bijlage 3 neerslag beoordeling per stu in bijlage 2 uitgebreide typering wordt geeft aan hoe dat resultaat herleidt de schaalwaarden per rubriek uit wordt tot een cijfer tussen 2 en 2 dat cijfer voerig getypeerd wordt op zijn beurt verrekend binnen het bijlage 3 neerslag beoordeling per cijfer voor het geheel waarvan we uitge student geeft de wijze van verrekening gaan zijn dat dit op 20 staat de mondelinge in een totaal cijfer voor de taak deel taalvaardigheid presenteren kan het cijfer voor inhoud dus maximaal met 10 de deeltaalvaardigheid voorbereide mondelinge beïnvloeden ge presentatie is in de kijkwijzer geconcretiseerd aan de hand van vier rubrieken 1 het spreekt voor zich dat concrete keuzes structuur 2 abstracte schooltaalvaardigheid

van rubrieken en de toekenning van relatief 3 materiele organisatie en 4 vlot en aange gewicht voor discussie vatbaar zijn elke naam elke rubriek wordt vervolgens gecon opleiding kan aansluitend bij de specifieke cretiseerd in vier a vijf kapstokken zo hoort beginsituatie bij specifieke verwachtingen onder structuur onder andere het volgende of bij eigen klemtonen wijzigingen aan thuis inleiding midden slot hoofdzaak en brengen detail stelling argumenten en talige struc tuuraan- duiders onder vlot en aangenaam staat bijvoorbeeld verbaal gedrag en para eerste ervaringen en verbaal en non verbaal gedrag boeiende neveneffecten voor de vier rubrieken per schaalwaarde zwak 2 eerder zwak dan sterk 1 met de concrete kijkwijzer voorbereide mon eerder sterk dan zwak 1 sterk 2 delinge presentatie is in de loop van het geeft de kijkwijzer vervolgens aan welk schooljaar 2002 2003 en 2003 2004 uitvoe gedrag zichtbaar wordt een algemene for rig geexperimenteerd naar aanleiding van een mulering per rubriek en per schaalwaarde reeks presentaties door laatstejaars studenten zie bijlage 1 kernachtige typering wordt van de opleiding tot kleuteronder wijzer telkens ook aangevuld met zeer concrete katholieke hogeschool leuven departe uitspraken zie bijlage 2 uitgebreide type ment lerarenopleiding vestiging hever lee ring de formuleringen helpen om de pre deze studenten moesten op korte tijd drie sentatievaardigheid zo precies mogelijk in te presentaties houden en werden daarop tel schatten om feedback te geven en of om kens beoordeeld door een ander duo van werkpunten en de erop volgende concrete opleiders na de eerste reeks presentaties acties af te bakenen door de schaalwaarde werd klassikaal teruggeblikt op de ervaring 0 niet op te nemen worden opleiders ver plicht om zich uit te spreken over de presta achteraf vertelden studenten dat ze eerst tie van de student wat de onderscheiden wat overdonderd waren door het geheel rubrieken betreft voldoet elk van de rubrie van rubrieken en presentatienormen pas ken welke rubriek voldoet niet in tweede instantie voor de ene na wat 34e jaargang nummer 2 december 2004 25 grondigere lectuur voor de andere na het deliberaties kwam er meer dan eens een tussentijdse gesprek merkten ze op dat verwijzing naar presentatievaardigheid o a de kijkwijzer enkel expliciteerde wat door omdat opleiders een aantal aandachtspun iedereen al was het vaagweg aangevoeld ten zonder meer ook toepasten op mon werd als relevante aandachtspunten bij een delinge examens ook van niet rechtstreeks mondelinge presentatie vanaf dat ogenblik betrokken opleiders kwa gaven de concre- tiserings van de kijkwijzer men geïnteresseerde vra houvast bij het voorbereiden en houden van gen in die mate zelfs dat studenten voelden de presentatie tijdens de voorbereidingen de kijkwijzer op dit ogen de uitgeschreven van de presentaties werden studenten ook blik binnen heel wat uit rubrieken en geholpen om zichzelf en elkaar bij te sturen eenlopende taken gehan beoordelings studenten voelden de uitgeschreven rubrie teerd wordt normen aan als ken en beoordelingsnormen aan als een een stap in de stap in de richting van objectivering zij wij zijn ervan overtuigd richting van beseften dat de verbale uitleg bij elk van de dat op die manier heel objectivering schaalwaarden een sterke houvast kon spontaan en vrijwel moei betekenen bij het toekennen van een cor teloos aan een meer recte beoordeling door de opleider s eensgezinde visie op taalvaardigheid getim merd wordt het spreekt voor zich dat hier opleiders gaven op hun beurt aan dat de mee een belan-

grijke stap binnen taalbeleid verbale uitleg per schaalwaarde hen ertoe in de lerarenopleiding gezet werd dat het bracht om met een groter gevoel van zeker echter maar een stap van de vele is mag heid en objectiviteit te beoordelen de struc duidelijk blijken uit het artikel van van gorp tuur van rubrieken en de kaps- tokken spoor verheyden 2003 in vonk 33 2 den ook aan om de eigen persoonlijke taal gevoeligheden wat te relativieren en om het geheel van de deel taal- vaardigheid te kun de implementatie enkele nen grijpen het geheel gaf aan het ge- sprek dat de opleiders telkens in duo moesten aandachtspunten voeren ook een duidelijk referentiepunt de inbreng van elk van de beoordelaars kon als een opleid- ing ervoor opteert om met de meteen worden gekaderd kijkwijzer voorbereide mondelinge presen tatie aan de slag te gaan is het goed dat tijdens onze eigen ob- servaties van dit studenten al van bij de aanvang van de experiment werden wij vooral geconfron opleiding vertrouwd geraken met het voor teerd met enkele boeiende neveneffecten gestelde kader en de gehanteerde termino van het werken met een kijkwijzer voor een logie dat kan de verantwoordelijkheid zijn be- paalde deel taalvaardigheid ook al van de opleider taal of communicatie in ge- beurde dat nog lang niet systematisch in principe hoeft niet meteen de hele kijkwi- zjer de hele opleiding de herhaalde gesprekken toegelicht maar van zodra rubrieken of over de concrete presentatievaardigheid kapstokken expliciet aan bod komen zou van studenten en dat in steeds wisselende den ze een plaats moeten kunnen krijgen in duo s van opleiders werden nog een tijdlang het grotere geheel de collega s onderling verder gezet aan de koffietafel werd erover spreken met elkaar af dat zij de structuur gediscussieerd tijdens praktijkevaluaties en van de kijkwijzer en de gehanteerde december 2004 nummer 2 34e jaargang 26 termi- nologie respecteren tenminste nadat die leraren in opleiding zich eigen moeten zij als team akkoord zijn gegaan met rubrie maken daarnaast zijn er nog zovele an- dere ken kapstokken en con deel taalvaardigheden waarin zij zich moe cretiserin- gen ten bekwamen het referentiekader dertien mondelinge doelen in een dozijn vermeldt bijvoorbeeld presentatievaar de opleiding beslist of zij gesprekken vo- eren en beoordelen en toe digheid is hoe de beoordeling van het gankelijk maken van teksten lezen belangrijk ook stukje mondelinge taal slechts een vaardigheid telkens verre voor studenten en opleiders wordt het ech taalvaardigheid kent bin- nen de taak als ter een onmogelijke klus om voor elk van die leraren in dusdanig met als gevolg die deeltaalvaardigheden een aparte kijkwij opleiding zich dat mon- delinge taalvaar zer te leren hanteren daarom wordt op dit eigen moeten digheid de scores op ogenblik gewerkt aan een kijkwijzer die maken meer dan een opleid- ings parallel is opgebouwd voor schriftelijke en onderdeel zal beinvloe mondelinge taalvaardigheden zeg maar den ofwel dat zij de communicatievaardigheden en die modu prestaties op het vlak lair opgebouwd is modulair betekent in dit van presen- teervaardigheid verrekent binnen geval dat de concrete vaardigheden bin een apart opleidingsonderdeel taal vaardig nen elk van de twee groepen deelvaardig- heid of communicatie aan alle collega s heden geformuleerd worden in een lijn van wordt dan gevraagd om gegevens door te receptief over interactief tot actief en dat spelen aan de verantwoordelijke collega afhankelijk van de taak stukjes kijk- wijzer afgebakend kunnen worden bijvoorbeeld alles wat te maken heeft met in in-

teractie gaan of met lezen de opleider s en de tot slot student en blijven elke afbakening wel in het grotere geheel zien wij hopen deze mondelinge presentatievaardigheid is hoe modulaire kijkwijzers eerlang in dit tijdschrift belangrijk ook slechts een taalvaardigheid te kunnen presenteren lieve verheyden katholieke hogeschool leuven dpt lerarenopleiding centrum voor taal en migratie steunpunt nt2 p a blijde inkomststraat 7 3000 leuven lieve verheyden arts kuleuven ac be 34e jaargang nummer 2 december 2004 27 bibliografie paus h rymenans r van gorp k 2003 dertien doelen in een dozijn een refe rentiekader voor taalcompetenties van leraren in nederland en vlaanderen den haag nederlandse taalunie van gorp k verheyden l 2003 taalbeleid op school hoe begin je eraan verkenning van een zoekproces vonk 33 2 3 17 van petegem p vanhoof j 2002 een alternatieve kijk op evaluatie mechelen wolters plantyn december 2004 nummer 2 34e jaargang bijlage 1 kijkwijzer voorbereide mondeling presentatie kernachtige typering vier rubrieken vier waarden per rubriek en de kernachtige typering per schaalwaarde zwak 2 eerder zwak dan sterk 1 eerder sterk dan zwak 1 sterk 2 structuur de student slaagt er niet in zijn de student biedt een presentatie de student geeft een de student structureert zijn betoog inleiding midden slot presentatie te structureren aan die op vele momenten nog gestructureerde presentatie spontaan en vlot hij bouwt een stelling argumenten zowel binnen het geheel als binnen duidelijkheid en overzicht mist hier maar dat kost hem nog zichtbaar overtuigende redenering op en hoofdzaak en detail de onderscheiden onderdelen en daar slaagt de student er wel in moeite neemt de luisteraar daarbij op illustraties voorbeelden ontbreekt elke ordening er worden om zijn ideeën te ordenen natuurlijke wijze op sleeptouw talige structuuraanduiders geen adequate talige structuur adequate structuuraanduiders aanduiders gebruikt ontbreken te vaak abstracte de student beweegt zich op een de student beweegt zich op een de student beweegt zich op een de student beweegt zich soepel en schooltaalvaardigheid zeer concreet anekdotisch concreet alledaags spreekniveau abstracter spreekniveau maar dat moeiteloos op een abstract informatiedichtheid alledaags spreekniveau maar slaagt er af en toe in om dat kost hem zichtbaar moeite spreekniveau vaktaal niveau te overstijgen abstractieniveau redeneringen logica zinsniveau tekstniveau inschatting voorkennis 28 materiele organisatie de student heeft zich onvoldoende de student heeft zich op de student integreert de student gaat vlot om met alle notities ter voorbereiding van georganiseerd organisatorisch vlak proberen communicatie ondersteuning en praktische elementen van de de presentatie hij ondersteunt de communicatie voor te bereiden o a via allerlei illustrerende materialen presentatie hij beweegt zich documentatiemap portfolio niet of veel te moeizaam hij communicatie ondersteunende hij is daarrond goed soepel in en rond de rode draad communicatie ondersteunende verwijst te weinig of onvoldoende middelen maar het geheel van georganiseerd hij gaat nog wat van zijn notities en integreert allerlei middelen duidelijk naar illustrerende de presentatie geeft toch nog schools en krampachtig om met vormen van communicatie 34e jaargang nummer 2 december 2004 timing per onderdeel voor materialen hij is te snel klaar of onvoldoende blijk van een goede notities verwijzingen e d ondersteuning en illustrerende het geheel gaat hopeloos over tijd organisatie en timing materialen op een overzichtelijke manier vlot en aange-

naam de aandacht van de luisteraar de student voldoet of qua verbaal de student kan boeien de student boeit van bij het begin verbaal gedrag uitspraak wordt heel vaak afgeleid van de of qua non verbaal paraverbaal de aandacht van de luisteraar gaat tot aan het einde de aandacht van woordkeuze zinsbouw inhoud omdat de verbale gedrag maar slaagt er niet in deze moeiteloos naar de inhoud af en de luisteraar gaat helemaal naar de registerkeuze paraverbale non verbale vorm twee eisen te combineren toe valt er iets op aan de vorm inhoud achteraf beseft de paraverbaal intonatie tempo eigenaardigheden vertoont luisteraar dat de vorm alleen maar volume articulatiespanning of de student compenseert die positief ondersteunend werkte non verbaal gedrag mimiek afleiders niet door op een andere houding gebaren manier te boeien bijlage 2 kijkwijzer voorbereide mondeling presentatie uitgebreide typering vier rubrieken vier waarden per rubriek en de uitgebreide typering per schaalwaarde zwak 2 eerder zwak dan sterk 1 eerder sterk dan zwak 1 sterk 2 structuur inleiding midden slot de student slaagt er niet in zijn de student biedt een presentatie de student geeft een de student structureert zijn betoog stelling argumenten presentatie te structureren zowel aan die op vele momenten nog gestructureerde presentatie maar spontaan en vlot hij bouwt een hoofdzaak en detail binnen het geheel als binnen de duidelijkheid en overzicht mist hier dat kost hem nog zichtbaar moeite overtuigende redenering op en illustraties voorbeelden onderscheiden onderdelen en daar slaagt de student er wel in neemt de luisteraar daarbij op talige structuuraanduiders ontbreekt elke ordening er worden om zijn ideeën te ordenen natuurlijke wijze op sleptouw geen adequate talige adequate structuuraanduiders structuuraanduiders gebruikt ontbreken te vaak de student reikt een de student biedt een te weinig de student vertelt een grotendeels de student houdt een sterk onsamenhangend geheel van samenhangend verhaal aan hij gestructureerd verhaal hij gestructureerde presentatie hij uitingen aan hij vervalt geregeld in structuur helpt de luisteraar om de brengt zeer veel relief in zijn valt met de deur in huis loosheid redeneringen e d te volgen presentatie 29 formuleert losse ideeën verliest zich in details en of in te maakt gebruik van adequate weet duidelijk welk doel hij aan vertelt zuiver associatief veel of te lange illustraties talige structuuraanduiders de het presentatie onderdeel brengt geen relief in zijn betoog geeft het doel van de het vindt meestal een aanvaardbaar wil koppelen geeft onderdelen van de presentatie onderdeel te weinig evenwicht tussen hoofdzaak en neemt door middel van talige presentatie geen duidelijk punt aan details structuuraanduiders de luisteraar doel biedt te weinig adequate talige maakt het punt van de het bij de hand hanteert geen talige structuur structuuraanduiders aan en presentatie onderdeel duidelijk kan gepast en gedoseerd aanduiders helpt de luisteraar dus niet om is nog wat krampachtig schools illustreren en toelichten zet de luisteraar meer dan eens de lijn van het betoog te volgen bij het aanbieden van structuur doet dat alles op een zeer op het verkeerde been natuurlijke manier stopt de presentatie abrupt december 2004 nummer 2 34e jaargang zwak 2 eerder zwak dan sterk 1 eerder sterk dan zwak 1 sterk 2 abstracte schooltaalvaardigheid de student beweegt zich op een de student beweegt zich op een de student beweegt zich op een de student beweegt zich op een de student beweegt zich soepel en informatiedichtheid zeer concreet anekdotisch concreet alledaags

spreekniveau abstracter spreekniveau maar dat moeiteloos op een abstract vaktaal alledaags spreekniveau maar slaagt er af en toe in om dat kost hem zichtbaar moeite spreekniveau abstractieniveau niveau te overstijgen redeneringen logica zinsniveau tekstniveau de student stijgt niet uit boven een het spreekniveau is grotendeels de student formuleert grotendeels de student formuleert bondig en inschatting voorkennis zeer concreet alledaags alledaags maar hier en daar stijgt bondig hij realiseert een voldoen vlot op een voldoende abstract spreekniveau hij de student boven dat niveau uit hij de grote informatiedichtheid hij spreekniveau hij beheerst de verondersteld beheerst de verondersteld beheerst de vaktaal voldoende hanteert de veronderstelde gekende vaktaal niet gekende vaktaal onvoldoende goed vaktaal moeiteloos komt erg moeizaam of niet tot actief benut de tijd die ter beschikking benut de tijd die ter beschikking de kern formuleert moeizaam op een is o a door op een voldoende is optimaal benut de tijd die ter beschikking iets abstracter niveau hoog abstractieniveau te formuleert ideeën en is veel te weinig voor de realiseert een te beperkte formuleren redeneringen op een vlotte essentie van zijn betoog informatiedichtheid kan wel speelt meestal correct in op de manier overstijgt het concrete bondig verwoorden wanneer voorkennis van de luisteraar speelt correct in op de 30 anekdotische niveau niet goed letterlijk voorbereid maar zonder dat de luisteraar daarbij veronderstelde voorkennis van houdt geen rekening met de wordt wijdloepig in bijkomende actief hoeft te helpen luisteraar en controleert ook of voorkennis van de luisteraar uitleg verklaring moet nog zichtbare zijn inschatting klopt redundantie hiaten schat de voorkennis van de inspanningen leveren om dit kan dit abstracte taalvaardig moet door vragen allereerste luisteraar onvoldoende goed in abstracte taalvaardigheidsniveauheids niveau moeiteloos geholpen worden om zich redundantie hiaten de te handhaven handhaven voldoende duidelijk uit te luisteraar moet hem daar 34e jaargang nummer 2 december 2004 drukken geregeld op wijzen zwak 2 eerder zwak dan sterk 1 eerder sterk dan zwak 1 sterk 2 materiele organisatie notities ter voorbereiding van de de student heeft zich onvoldoende de student heeft zich op de student integreert de student gaat vlot om met alle presentatie georganiseerd organisatorisch vlak proberen voor communicatie ondersteuning en praktische elementen van de documentatiemap portfolio hij ondersteunt de communicatie te bereiden o a via communicatie allerlei illustrerende materialen hij presentatie hij beweegt zich communicatie ondersteunende niet of te moeizaam hij verwijst te ondersteunende middelen maar is daarrond goed georganiseerd soepel in en rond de rode draad middelen weinig of onvoldoende duidelijk het geheel van de presentatie geeft hij gaat nog wat schools en van zijn notities en integreert allerlei timing per onderdeel voor het naar illustrerende materialen hij is toch nog onvoldoende blijk van krampachtig om met notities vormen van communicatie geheel te snel klaar of gaat hopeloos over een goede organisatie en timing verwijzingen e d ondersteuning en illustrerende tijd materialen op een overzichtelijke manier de student geeft op een aantal de student biedt een chaotisch momenten blijk van aandacht voor de student geeft een georgani de praktische organisatie verloopt geheel aan hij organisatie en timing maar hij seerde indruk van bij het begin en erg vlot de student neemt geen tijd om zich bij de slaagt er niet in om op dit punt houdt de organ-

isatie strikt in het geeft een zeer georganiseerde aanvang te organiseren b v om voldoende sterk uit de hoek te oog tijdens de presentatie hij indruk van bij het begin en materialen te ordenen komen hij hanteert communicatie houdt dat vol heeft geen aandacht voor neemt even de tijd om zich te ondersteunende middelen hanteert goed voorbereide 31 communicatie ondersteunende organiseren maar houdt de powerpoint slides communicatie ondersteuning middelen als handouts slides organisatie niet bij verwijst duidelijk naar goed handout slides powerpoint moet zoeken naar illustratie gaat nogal onhandig om met de gekozen illustratiemateriaal verwijst naar een variatie aan materiaal en vindt meer dan voorbereide communicatie kan terugvallen op zijn notities documenten en illustratie eens niet wat hij wil tonen ondersteunende middelen zoals houdt de timing in het oog materiaal en doet dat efficiënt is af en toe de draad volledig handouts powerpoint houdt het geheel wel wat kan terugvallen op zijn notities kwijt houdt geen overzicht van en krampachtig in de hand zonder ze slaafs te moeten sluit af met een rommeltje vindt bepaalde illustrerende volgen heeft geen houvast aan zijn materialen niet houdt de timing goed in het oog notities botst geregeld op niet voorbe houdt de timing niet in het oog reide praktische problemen vindt weinig houvast in zijn notities december 2004 nummer 2 34e jaargang houdt zich niet voldoende strikt aan de timing zwak 2 eerder zwak dan sterk 1 eerder sterk dan zwak 1 sterk 2 vlot en aangenaam verbaal gedrag uitspraak de aandacht van de luisteraar de student voldoet of qua verbaal de student kan boeien de de student boeit van bij het begin woordkeuze zinsbouw wordt heel vaak afgeleid van de of qua non verbaal paraverbaal aandacht van de luisteraar gaat tot aan het einde de aandacht van registerkeuze inhoud omdat de verbale gedrag maar slaagt er niet in deze moeiteloos naar de inhoud af en de luisteraar gaat helemaal naar de paraverbaal intonatie tempo paraverbale non verbale vorm twee eisen te combineren toe valt er iets op aan de vorm inhoud achteraf beseft de volume articulatiespanning of eigenaardigheden vertoont de luisteraar dat de vorm alleen maar non verbaal gedrag mimiek student compenseert die afleiders positief ondersteunend werkte houding gebaren niet door op een andere manier te boeien de student komt niet tegemoet tijdens de presentatie wordt de het verbaal en non verbaal de student vertelt boeiend en aan de eisen die aan verbaal en aandacht van de luisteraar meer paraverbaal gedrag van de student realiseert het juiste register hij doet non verbaal paraverbaal gedrag dan eens afgeleid door beper voldoen hij dat moeiteloos hij gesteld worden de aandacht van kingen en of eigenaardig heden op komt tegemoet aan de vertoont een verbaal gedrag de luisteraar wordt voortdurend verbaal of non verbaal paraverbaal vormelijke eisen die aan taal waar weinig of niets op aan te weggetrokken van de inhoud van gedrag hij gesteld worden binnen de merken valt juiste registerkeuze de boodschap hij vertoont een onvoldoende sterk context van een presentatie vormelijke correctheid 32 spreekt of binnensmonds en of verbaal gedrag vertelt vlot en boeiend zet paraverbale en non verbale met een heel sterk streekaccent heeft moeite met de register is nog wat krampachtig in de middelen gepast in om zijn en of substandaard keuze keuze van register boodschap te ondersteunen weet niet te boeien door weet wel enigszins te boeien laat nog wel eens een steek paraverbale non verbale paraverbaal of non verbaal vallen op ver-

baal non verbaal ondersteuning of paraverbaal niveau wat even de vertoont een voldoende sterk aandacht van de luisteraar 34e jaargang nummer 2 december 2004 verbaal gedrag uitspraak wegtrekt van de inhoud van de woordkeus maar boodschap weet niet te boeien met adequaat paraverbaal en non verbaal gedrag 33 bijlage 3 kijkwijzer voorbereide mondelinge presentatie neerslag beoordeling per student naam datum opleider zwak eerder eerder sterk zwak dan sterk dan sterk zwak structuur 2 1 1 2 abstracte schooltaalvaardigheid 2 1 1 2 materiele organisatie 2 1 1 2 vlot en aangenaam 2 1 1 2 totaalbeeld punt tussen 8 en 8 verrekening van evaluatie van criteria uitgaand van een punt op 20 voor het geheel tussen 8 en 5 2 zelfs als erg welwillende luisteraar steek je weinig of niets op uit het betoog tussen 4 en 1 1 je moet een erg welwillende luisteraar zijn om het betoog te kunnen volgen tussen 0 en 3 0 een zekere welwillendheid en concentratie vanwege de luisteraar zijn nog nodig tussen 4 en 6 1 een normale vorm van luisterbereidheid volstaat ruimschoots om het betoog te volgen tussen 7 en 8 2 je luistert met veel plezier geboeid tijdvergetend verrekening van het gewicht voor de presentatievaardigheid in het geheel uitgaand van een punt op 20 voor het geheel punt op 20 verrekend punt eindcijfer voor het geheel voor prestatie op 20 vaardigheid december 2004 nummer 2 34e jaargang